

EV ÖDEVLERİ YAPILMASINDAKİ SORUNLARI NASIL ÇÖZEBİLİRİZ?

Anne babaların ev ödevleri konusunda en sık yaptıkları hatalar neler?

1. **Güzel olmayan yazıları sildirip tekrar yazdırmak.** Özellikle 1. ve 2. sınıf öğrencilerinde bu durum ödev konusunda isteksizliği artırır. Kötü kısma değil de iyi kısma odaklanmak önemlidir. “Bak bu iki sırayı çok güzel yazmışsın, eminim zamanla diğerleri de daha güzel olacak” gibi.
2. **Ödevi sık sık sorgulamak, hatırlatmak.**
3. **Alınmayan ödevleri telefonla başkalarından öğrenmeyi kabullenmek.**
4. **Ödev yaparken sürekli çocuğun yanında olmak.**
5. **Her aşamasında ödevde müdahale etmek, daha mükemmel olmasını istemek.**
6. Ödev konusunda sorunlar yaşayan çocukların anne babaları, devamlı hatırlatma, söylenme, ikna etmeye çalışma, ödüllendirme, tehdit etme, azarlama hatta şiddet uygulama gibi yöntemleri deneyerek ödevin yapılmasını sağlarlar. Sonuçta ödevi düşünme, hatırlatma, yaptırma sorumluluğunu anne baba üstlenmiş, çocuk sadece anne babaya eşlik etmiş olur. O günün ödevi yapılmış olsa bile, ertesi gün çocuk yine anne babasının hatırlatmasını, yanında oturmasını ve ödevini yaptırmasını bekleyecektir. Bu şekilde başlayan bir ödev sistemi anne baba tutumunu değiştirmedikçe sürece devam eder. Çocuk hiçbir zaman “Ben bu gün ödev yapmayı kendiliğimden başlayayım, yalnız başıma yapayım.” demeyecektir. **Asıl önemli olan ödevin yapılmış olması değil, çocuğun ödev sorumluluğunu kazanmasıdır.**
7. **Ödevlerle hiç ilgilenmemek, kontrol etmemek.** Sorumluluğu tamamen öğretmene ve çocuğa bırakmak. Çocuğa ödev sorumluluğu aşama aşama verilmeli, kontrol aşamalı bırakılmalı ve çabası övülmelidir. Ödevler eksik yapılırsa öğretmenle iletişim kurulup, kontrolü sağlanıp mutlaka diğer gün tamamlanması sağlanmalıdır. Ödev yapmadığında bir şey olmayacağını gören çocuk ödev yapmamaya alışır.

Ödev konusunda anne baba ne yapmalı?

Çocuklar için ödevlerini bir yetişkin yardımıyla yapmaktan, kendi başına yapabilmeye geçmek önemli bir gelişim aşamasıdır. Bu gelişimin olabildiğince erken sağlanabilmesi için ev ödevlerinin en önemli işlevinin bağımsız çalışabilme, bilgiye ulaşabilme ve sorumluluk becerilerinin gelişmesi olduğu unutulmamalıdır. Çocuğun ödevlerini kendi başına yapması, anne babanın bu konuda hiç sorumluluk almaması anlamına gelmemelidir. Anne babanın ödevlere önem vermesi, izlemesi, kontrol etmesi ve cesaretlendirici olması bu becerilerin gelişimi için önemlidir.

Ödevler konusunda anne babanın destekleyici ve cesaretlendirici tutumu çok önemlidir. Anne babanın ödev sorumluluğunu çocuğa bırakması, ödevlerle hiç ilgilenmemesi anlamına gelmez. Anne baba ödevlerin tam olarak alınması ve yapılması konusunda takipçi olup, çocukla birlikte kurallar belirlerken, bir yandan da övgü ve cesaretlendirmeye önem vermelidir.

Çocuğu motive etmek için çeşitli yollar

Yaptığı ödevlere övgü dolu notlar yazın: “Çok iyi gidiyorsun, seninle gurur duyuyorum”. En beğendiği, en çok gurur duyduğu ödevi bir yere asarak sergileyin.

Çocuk ödevlerini kendi başına yapamadığını söylüyor ve anne babadan yardım istiyorsa önce bunun nedenleri araştırılmalıdır. **Olası nedenler:** Verilen ödev çocuğun kapasitesinin üzerinde olabilir. Çocuğun kendine güveni yoktur. Her aşamada kontrol ve onay beklemektedir. Yalnız başına kaldığında yaptığı işi sürdürmekte zorluk çekmektedir. Ödevleri anne baba ile birlikte yapmaya alıştığı için kendi başına yapamamaktadır. Çocuk ödevi anne babayla birlikte yapmayı onlarla baş başa olma fırsatı olarak görmektedir. Belki de bu nedenlerden birkaçı söz konusudur.

Çocuğa ödevlerin asıl amacının verilen bir işin sorumluluğunu üstlenme ve onu kendi başına yapabilme becerilerini geliştirmek olduğu açıklanmalıdır. Çocuk ödevi anne baba ile birlikte yapmaya alışmış ve her adımda onay bekliyorsa aşamalı bir şekilde yavaş yavaş bu sistem değiştirilebilir. Önce her üç soruda bir kontrol yapılır, sonra beş soruda bir çocuğun yanına gidilir. Çocuğun yaşına ve toplam ödev süresine göre ödevler 2-3 parçaya bölünerek tamamlanabilir. Her bir bölümün süresi 10 -15 dakika arasındadır. Ödev üç parçaya bölündüyse ilk 15 dakika için yapılacak olan ödevler belirlenir. Çocuğun yanından ayrılırken sadece belirlenen kısmı tamamlanması istenir ve ikinci 15 dakikanın bitiminde yanına gelip yapılan kısmın kontrol edileceği bildirilir. Sürenin sonunda anne baba çocuğun yanına gidip verilen kısmı yapıp yapmadığını kontrol eder. Yapılmamışsa sorunun ne olduğu konuşulur. Yapılmışsa çocuk olumlu mesajlarla desteklenir ve ikinci 15 dakika için yapılacak olan kısım belirlenir. İlk 15 dakikanın sonunda çocuğun yorgun ya da isteksiz olduğu gözlemlenirse ikinci bölüme başlamadan önce 10 dakikalık kısa bir ara verilebilir. Ödevinin miktarına göre ödevler 3-4 bölüme ayrılarak tamamlanabilir.

Çocukla İşbirliği yapmak neden önemlidir?

Ev ödevleri konusunda çocukla işbirliği yapılmalı, ona çözümler üretmek konusunda sorumluluk verilmelidir. Çocukla birlikte ödevler için uygun zaman belirlemek ve ödev için uygun yer belirlemek önemlidir. Birlikte önceden alınan kararlara çocuğun uyumu daha iyi olur.

Ödev zamanı belirlemek: Ödevin ne zaman yapılacağına o gün karar verilmemeli, mutlaka önceden hazırlanmış bir program içinde ödev saati önceden belirlenmiş olmalıdır. Anne baba çocuğa “bazen ödevlerini yetiştirememenin nedeni zamansızlık oluyor. Bu sorunu çözmek için Günlük Ödev Saati belirleyeceğiz. Her gün ödevini tam ne zaman yapacağını bileceksin, bu süre içinde başka bir şeyle ilgilenmemeni sadece ödev yapmanı istiyorum” diyebilir. Ödev zamanı konusunda çocukla konuşurken seçenekler sunulabilir: “ödev saatinin geldiğini sana ben mi hatırlatayım, saat mi kuralım?” “ödev saatin 17:00 mi 17:30’da mı olsun?”. Çocuk bu seçeneklerden birisine karar verdikten sonra bu karar bir hafta kadar denenir. Bir haftanın sonunda “konuştuğumuz sistem nasıl gidiyor? Aldığımız kararlar işe yarıyor mu?” sorularının yanıtları aranır. Varsa yeni çözümler üretilir ve yeni kararlar alınır. İstenilen sonuca ulaşılan kadar bu uygulamalara devam edilir.

Ödev Saati: Çocuk dinlenmiş ve yemek yeme gibi gereksinimleri karşılanmış olmalıdır. Tutarlı ve sabit bir zaman olmalıdır. Ödevler bittikten sonra çocuğa kendisine ayırabileceği bir zaman kalacak erken bir saat seçilmelidir. Ödev süresi çocuğun yaşına ve dikkat süresine göre belirlenmeli ve 2-3 parçaya bölünmelidir.

İlköğretimin ilk beş yılında, çocuğun dikkat eksikliği, özel öğrenme güçlüğü gibi bir sorunu yoksa, sadece ödevleri yapmak akademik başarı için yeterli olabilmektedir. Ancak 6. sınıftan itibaren ödev yapma sürelerine ayrıca ders tekrar etme ve çalışma süresinin eklenmesi gerekmektedir. Bu konuda anne babalar çocuklarıyla baştan konuşup, ödev yapma ve ders çalışma sürelerini ayrı ayrı belirlenmesini sağlamalıdır. Ödev saatinde çocuğun ödev yapmaya başlayıp başlamadığı kontrol edilir. Ödev zamanından erken bitse bile o sürenin kalanı çalışmakla ya da tekrar etmekle geçirilmelidir. Bu yaklaşım özellikle aceleyle ve özensiz yapılan ödevler için faydalıdır.

Ödev yerinin önemi çocukla konuşulmalı: “Ödevini yaparken dikkatini yoğunlaştırman ve düşünebilmen gerekiyor. Eğer çevrede gürültü olursa ve dikkatini dağıtan şeyler olursa ödevini iyi yapamazsın. Ben bunu sağlamak için elimden geleni yapacağım ve senin de elinden gelenin en iyisini yapacağına inanıyorum. Ödev saatinde çalışma köşende olmaya ve ödevini bitirene kadar orada kalmaya özen göstermeni bekliyorum.”

Ödev için en uygun yer diğer kişilerden ayrı, sessiz ve dağınık olmayan bir ortamdır. Evde uygun bir köşe çocuğun çalışma köşesi olarak düzenlenir. İyi aydınlanan, rahat ve sakin bir köşe gereklidir. Tamamen sessiz olması gerekmez. Bazı çocuklar tamamen sessiz ortamlarda dikkatlerini toplayamadıklarını ifade etmektedirler. Dikkati dağıtmayacak türde bir müzik kullanılabilir.

Ödevlerin masa başında yapılması önemlidir. Odanın diğer bölümleri dağınık olsa bile çalışma masasının üstünün olabildiğince boş ve düzenli olması yeterlidir. **Televizyon karşısında ya da bilgisayarın açık olduğu** bir ortamda veya cep telefonu açık sürekli mesaj gelirken ödev konsantre olmak zordur. Ödev saati süresince bu aletler kapalı tutulmalıdır.

Ödev kutusu (Acil yardım Kutusu): “Ödev saatini kalem kağıt gibi şeyleri arayarak geçirdiğinde canın sıkılıyor, zaman kaybediyorsun. Bunun için gerekli olabilecek tüm şeyleri koyacağın bir kutu oluşturacağız, bunlar sadece sana ait olacak ve sadece ödevler yapılırken kullanacaksın. Zaman zaman kutuyu birlikte kontrol edip eksiklerini tamamlayabiliriz.” denilebilir. Özellikle dikkat dağınıklığı hiperaktivitesi olan çocuklarda ödev sırasında sık sık yerinden kalkmayı önlemek için ödevler sırasında gerekli olabilecek tüm malzemelerin depolandığı bir kutu oluşturulabilir.

Ödev Kontrolü: Ödevlerin kontrolü tümünün yapılmış olup olmadığı ve hem de yanlışların düzeltilmesi açısından çok önemlidir. İdeal olan yol, ödev kontrolünün ve düzeltmelerin öğretmen tarafından yapılmasıdır. Anne baba ödevdeki yanlışları işaretleyip, çocuğun düzeltmesine fırsat tanıyabilir. Çocuk düzeltmiyorsa ve öğretmen de ödev kontrolünü titizlikle yapamıyorsa, anne baba çocukla birlikte düzeltmeleri yapılmalıdır. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, yanlışları düzeltmek için ödev süresinin fazla uzatılmamasıdır. Hem çocuk daha fazla dikkatini veremez hem de bir sonraki gün ödevde başlamakta isteksiz davranır.